

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suurituloisten verotuksen keventämiselle ei tarvetta

STTK:n mielestä julkisen talouden vaikea tila ei anna mahdollisuuksia mittaviin verokevennyksiin, vaan päinvastoin nykyiset verotulot eivät riitä kattamaan menojen tasoa. Hallituksen esityksessä olevat maltilliset verokevennykset pieni- ja keskipalkkaisille voivat kuitenkin toimia rakennepoliittisena toimenä, kun työstä jää aiempaa enemmän käteen ja ero sosiaaliturvaan kasvaa.

Hallituksen esityksen mukaan ylimpiä marginaaliveroprosentteja alennetaan siten, että ne laskevat noin 57 %:ista 52 %:iin yli 100 000 euroa vuodessa ansaitsevilla. Verotuottojen menetys on vuositasolla noin 500 miljoonaa euroa. Suurituloisten marginaaliverojen alentamiselle ei ole perusteita. Ne eivät rahoita itse itseään edes keskipitkällä aikavälillä. Julkisen talouden heikentymisen lisäksi suurituloisten veroalennukset lisäävät tuloeroja, eivätkä kasvata suurituloisten työpanosta. Suurituloisimpien verokevennykset eivät sovi myöskään nykyiseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen, jossa pienituloisilta leikataan etuuksia ja palveluita. STTK ei kannata suurituloisimpien verotuksen keventämistä.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus on säilytettävä

Petteri Orpon hallitus päätti puoliväliriihessä 22.-23.4.2025 poistaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden. Päätöksen mukaan työttömyyskassamaksut olisivat

jatkossakin palkansaajille verovähennyskelpoisia. Hallituksen tavoitteena on sääntely, jossa työntekijä- ja työnantajajärjestöjä kohdeltaisiin tasapuolisesti.

STTK vastustaa työmarkkinajärjestöjen verovähennysoikeuden poistamista jäljempänä esitetyn perusteiden.

Verojärjestelmässämme tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvat menot eli niin sanotut luonnolliset vähennykset ovat normaalisti verotuksessa vähennyskelpoisia. Työmarkkinajärjestöt neuvottelet jäsentensä tulonmuodostukseen ja työehtoihin liittyvistä kysymyksistä, jolla on suoraa vaikutusta jäsenten tulon hankkimiseen ja säilyttämisen kannalta. Yhteys tulonmuodostukseen on hyvin selvä.

Mikäli verojärjestelmän peruseriaatteista poiketaan, on sille oltava painavia perusteita. Pelkästään fiskaaliset perusteet poistolle eivät ole riittäviä. Verovähennysoikeuden poistaminen näyttäytyy verojärjestelmän näkökulmasta verosanktiona. Verosanktioina pidetään lainsäädäntöratkaisuja, joissa jotain tuloa tai menoja kohdellaan ankarammin kuin verotuksen normaalin perusrakenteen mukaisessa niin sanotussa normijärjestelmässä. Verosanktiointia voidaan pitää poikkeuksellisenä ratkaisuna verojärjestelmän piirissä. Sanktioinnin kohdistaminen työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuihin ei ole perusteltua.

Palkansaajien näkökulmasta ammattiliiton jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistaminen voi johtaa heikompaan palkka- ja tuottavuuskehitykseen kansantaloudessa. Mikäli järjestäytyminen ja työehtosopimusten yleissitovuus heikkenevät, voi se johtaa pidemmällä aikavälillä myös tuloerojen kasvuun. Järjestäytymisasteen mahdollinen lasku saattaa vaarantaa sopimusjärjestelmän vakautta ja lisätä työriitojen riskiä.

Ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeus on käytössä muissa pohjoismaissa Ruotsia lukuunottamatta ja myös osassa muita EU-maita.

Mikäli hallituksen esitys ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta etenee, tulee sen koskea tasapuolisesti myös työnantajajärjestöjä. Elinkeinoelämän järjestöjen verokohtelun tulee perustua yhdistysten tosialliseen toimintaan eikä muodolliseen organisoitumiseen. Verokohtelun symmetrisyys edellyttää kaikkien työmarkkinoihin vaikuttavien järjestöjen – myös yrittäjäjärjestöjen – jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamista.

Käytännölle vieraiden verotuksellisten ratkaisujen säätäminen muodostaa myös riskin siitä, että verokohtelu ei ole yhdenvertaista ja että työnantajaliitot ryhtyvät eriyttämään toimintojaan verotuksellisista syistä.

Työhuonevähennys kattaa etätöön kustannuksia

Etätöön yleistyttyä koronapandemian jälkeen on työhuonevähennyksellä ollut merkittävä rooli oikeudenmukaisessa verotuksessa. Etätöitä tekevät eniten toimihenkilöt. Työhuonevähennyksen poistaminen on leikkaus etätöitä tekeväälle palkansaajalle. Toimihenkilöiden kohdalla työhuonevähennyksen ja ay-jäsenmaksujen verovähennyksen poistaminen voivat aiheuttaa tilanteen, jossa verotus kiristyy ensi vuonna. Etätöön tekemisestä aiheutuu kustannuksia mm. kodin kulumisen, lämmityksen, työvälineiden hankinnan vuoksi. STTK:n näkemyksen mukaan työhuonevähennys on ollut toimiva vähennys, joka on ollut myös hallinnollisesti helppo. Mikäli työhuonevähennys poistetaan ja siirrytään todellisten kulujen mukaiseen vähennyskäytäntöön, niin se lisää byrokratiaa, kun verohallinto joutuu selvittämään kuiteista työhön liittyviä kustannuksia. Tämä voi olla vaikeaa esimerkiksi lämmityskustannusten, vastikkeiden tai rakennuksen hankintamenojen poistamista koskevien osuuksien selvittämisessä.

Työsuhdepolkupyörien verovapauden poistaminen lisää yksityisautoilua ja päästöjä

Työsuhdepolkupyöräedun verovapaus on ollut sekä ilmastopoliittinen että terveyttä edistävä kannustin. Hallituksen esityksen mukaan etua on hyödynnetty erityisesti kalliimpien sähköpyörien hankintaan. Vaikka osittainen ohjausvaikutus on totta, sen poistaminen heikentää työperäisen liikkumisen monipuolisuutta ja mahdollisesti vaikuttaa negatiivisesti työnantajien ja -tekijöiden välisiin sopimuksiin. STTK ehdottaa uudelleenarviointia ainakin niin, että verovapaus voitaisiin säilyttää kohtuuhintaisiin sähköpyöriin.

Perusvähennyksen ja työtulovähennyksen muutokset lisäävät työn tekemisen kannustavuutta

STTK kannattaa esitystä perusvähennyksen enimmäismäärän korottamisesta ja työtulovähennyksen laajentamisesta, mukaan lukien lapsikorotuksen kasvattaminen. Nämä muutokset tukevat keskituloisia perheellisiä palkansaajia ja vahvistavat työllistymisen kannustimia. Toimenpiteellä voi olla myös pieni myönteinen vaikutus syntyvyyteen pitkällä aikavälillä.

Lisätietoja:

Seppo Nevalainen, ekonomisti

seppo.nevalainen@sttk.fi

Gylling Päivi
STTK ry.